

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadružni dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za izo-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane pe-
titna enostopna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 80.

Sreda, 7. oktobra 1931.

Leto VI.

Po kongresu Zedinje- ne delavske strokov- ne zveze Jugoslavije

Edinstvo nad vse.

Drugi kongres Zedinjene delav-
ske strokovne zveze Jugoslavije v
Zagrebu dne 27. in 28. septembra t. l.
je zaključen z uspehom. Vsa najtež-
ja vprašanja, ki so vznemirjala pred-
stavniške organizacije, so rešena ob
popolni svobodi kritike in mišljenja
v razpravah, ki so bile prevečane z
željo po edinstvu sindikalnega po-
kreta v državi. S to tendenco po
enotnosti je bila najbolje izražena
potreba po enotnem močnem stro-
kovnem pokretu.

Priznati se mora, da je bila kljub
vsem težkočam gospodarske in mo-
ralne naravi, vendar le največja ovira
strokovnega gibanja neopredeljenost
in netočnost v organizacijskem si-
stemu. Na celi črti je bilo videti raz-
dvojenost; nekatere velike zveze iz-
ven deželne centrale in v sklopu
Urssja se nahajajoča. Splošna delav-
ska zveza (Opći radnički savez) se
je trudila, da ustanovi okoli sebe novo
deželno strokovno gibanje. To je
povzročalo pogoste spopade, ker so
organizacije druga drugi odvezale
člane po tovarnah in delavnicah. To
razmerje so potem razni političarji
z desne in leve izkoriščali z name-
nom, da zmanjšajo ugled strokovne
centrale in s tem onemogočijo spa-
janje delavskega strokovnega giba-
nja v močno celoto, v kateri se more
samo skupno delati z dobrimi in po-
štenimi nameni in se nikdar ne more
izkoriščati v osebne ali koterijske
namene.

V to svrhu je bila potrebna odloč-
na in močna **intervencija strokovne
internacionalne**. Ta je podala popol-
noma jasn sklep. Internacionala je
rekla, da nikdar in pod nobenim po-
gojem ne bo dopuščala ustanavljanja
kake druge deželne centrale ter da
vse one skupine in vse one zveze, ki
žele biti v sestavi Mednarodne stro-
kovne zveze ter strokovnih medna-
rodnih tajništav, morajo pripadati v
naši državi Zedinjeni delavski stro-
kovni zvezi Jugoslavije (Urssju).
Odločno se zahteva od Opčega rad-
niškega saveza, da takoj **razpusti**
svojo takozvano delavno skupnost,
s katero je pričel ustanavljati poseb-
no strokovno gibanje ter da se sku-
pine, ki tvorijo to delovno zajednico,
takoj priključijo Urssju in vrše vse
njegove statutarne določbe. Vsa ne-
soglasja in spore glede pripadanja
članstva med strokovnimi skupinami
pa naj se rešijo potom skupne komi-
sije najdalje do 1. aprila 1932. V ko-
likor bi še potem ostalo spornih
vprašanj, naj se rešijo potom izvol-
jenega razsodišča, ki ga odredi stro-
kovna internacionala. Kdor bi se
sklepu razsodišča ne podredil, se
mora izločiti iz vsakršne zveze z
mednarodno strokovno internacio-
nalo.

Ta odločni in moški sklep je bilo
treba povedati, da ga čujemo in da
nam bo v bodoče kažipot. Nič več ne
more biti kakih eksperimentov, zmed
in krpanja. Združevanje delavskega
razreda v naši državi v znaku svo-
bodnih delavskih strokovnih organi-
zacij in v mednarodni strokovni zvezi
se mora izvršiti **izključno le okoli
Urssja**. Da bo pa mogla ta zveza pri-
tegniti k sebi in čvrsto obdržati ta
teles, mora imeti močno centralo,
ki uživa neomejen ugled. To je živ-
ljenska potreba tako internacionalne
kakor tudi našega delavstva. In ta-

Sklep internacionale

za brezpogojno edinstvo strokovnega gibanja.

Deželna centrala Zedinjenega de-
lavstva strokovne zveze Jugoslavije
je sklicala dne 26. septembra t. l. v
Zagrebu razgovore, na katere je po-
vabila zastopnike Splošne delavske
zveze. Namen razgovorov je bil, da
se ustavi medsebojna borba ter da
se ustvari toliko željeno edinstvo de-
lavskega strokovnega gibanja v dr-
žavi.

Z ozirom na snov razgovorov je
centrala Urssja naprosila predstavi-
nike mednarodnih strokovnih orga-
nizacij, da se teh razgovorov udeleže
in obenem zaprosila mednarodno
strokovno zvezo, da na teh razgo-
vorih prevzame tudi predsedstvo.

Na razgovorih so bili v imenu in-
ternacionalne sodrugi Leon Jouhaux
iz Pariza, Fric Tarnow iz Berlina,
Nathans iz Amsterdama, ter od
bratskih gibanj iz Švedije Johansen
in iz Madžarske Gal.

Vršili so se splošni razgovori med
zastopniki Orsa in Urssja, ki so po-
jasnjevali stanje spora, na kar so za-
stopniki internacionalne napravili
sklep, ki ga je razgovoru javil so-
drug Jouhaux.

Jouhaux je rekel:

»Sodrugi, preden Vam prečitam
sklep, izjavljam v imenu Mednarod-
ne strokovne zveze, da bi neglede,
karkoli naj izhaja iz tega sklepa,
ne mogel priznavati obstoja še ka-
kršnekolik druge deželne centrale niti
ne odcepljenih organizacij.

Sklep se glasi:

Predstavnik Mednarodne stro-
kovne zveze predlagajo:1. Delovna zajednica pri Opčem
radniškem savezu se naj razpusti.2. Opći radnički savez se naj pri-
ključi deželni strokovni centrali
(Urssju).3. Ustanovi se naj paritetna ko-
misija, ki naj določi pogoje za skup-
no delo v gibanju.4. Če do 1. aprila 1932 ne bo do-
sežen sporazum, bo Mednarodna
strokovna zveza odredila arbitražno
komisijo, ki bo razsodila o spornih
vprašanjih.5. Dokler se ne doseže sporazum,
oziroma se izvede arbitraž, morata
obstoječe stanje po organizacijah
obe strani spoštovati; izogibati se
vsakršnega neprijateljstva ter mora
biti zlasti ustavljena vsa medsebojna
borba v tisku.

Sporazum o štednji v Avstriji dosežen

Vpoštevati so morali tudi socialnodemokratske predloge.

Po dolgotrajnih posvetovanjih je
uspelo kanclerju dr. Bureschu doseči
sporazum glede vladnega štednega
programa. Socialni demokrati so do-
segli, da se podpore za nezaposlene
ne bodo znižale, marveč zvišale za
15 milijonov šilingov (120 mil. Din),
od katerih so določeni trije milijoni
(24 mil. Din) za nabavo živil nezapo-

slenim. Uradniške plače se znižajo
samo za 1 do 6 odst., za vojsko ne bo
letos nobenih asencij; zvišajo se
nekateri davki, uvede samski davek,
zviša imovinski davek, znižajo se
prejemki bančnih ravnateljev, ki so
to zahtevo doslej odločno odklanjali.
Po tem dogovoru se zakon v poslan-
ski zbornici sprejme.

Balkan balkanskim narodom.

Izjava grškega politika.

Grški politik Papanastasin je na
poti na medparlamentarno konferen-
co podal v Sofiji več političnih izjav,
med katerimi je najvažnejša ona
glede zveze balkanskih narodov. Po
mnenju tega borca za zvezo balkan-
skih držav je zблиžanje predvsem mo-
goče na gospodarskem polju. Dasi je
različnost med narodi velika, je ven-

ko mora biti. Ob tej močni fronti se
bo razbila vsaka kratkovidna ambi-
cija in vsak postranski interes, bodi-
si posameznika ali odcepljenih sku-
pin. Ob težkih dnevih je najvažnejša
stvar zbiranje svojih lastnih sil v
svrhu obrambe in napadanja. Danes
se nahajamo v popolnem razvoju
zbiranja svojih sil.

Kongres je z velikim navduše-
njem sprejel vsa naročila internacio-
nale. S svojim modrim sklepom je
dal priliko za popoln sporazum. Kon-
gres ne mara izkoriščati avtoritete,
da bi nezedinjenim sodrugom in sku-
pinam otežkočal pot k edinstvu in
noče ustvarjati med njimi sovražne-
ga razpoloženja. S svojimi sklepi o
statutu Urssja je dal kongres mož-
nost za največjodušnejši sporazum.
Sklepi o prideljevanju članstva orga-
nizacijam so samo začasna navodila,
cilj, za katerim je treba težiti, in ne
strogo obvezna pravila, ki bi se mo-
rala takoj izvajati. V okviru teh na-
vodil se bodo vodili med skupinami
prijateljski razgovori in se doseže
sporazum na pametni podlagi.

dar med njimi podobnost velika, zla-
sti v načinu razvoja in potrebe.

Ženska volilna pra- vica na Španskem

v novi ustavi zajamčena.

Španska konstituenta je sprejela
določbo ustave o ženski volilni pra-
vici s 160 glasovi proti 121. Žena do-
bi volilno pravico s 23. letom. S tem
se pomnoži število volilcev za okoli
pet milijonov.

Internacionala je povsem pamet-
no storila, da je določen za ta spora-
zum daljši rok, dovolj dolg rok, rok
šestih mesecev, da se utegnejo du-
hovi pomiriti, pogreški pregledati in
popraviti ter da bo mogoče priti do
sporazuma z onimi, ki hočejo, ali pa
s sklepom mednarodnega sodišča
ustvariti definitivno prideljevanje,
kateremu se morajo podvreči vsi.

Kakor je bil kongres soglasen v
organizacijskem vprašanju, tako je
bil soglasen tudi pri vsem ostalem
sklepanju. In zaraditega bo gibanje
ostalo trdno in pomembno v zgodo-
vini našega delavskega gibanja. V
njem je neomahljiv temelj veliki
zgradbi bodočnosti. To je globoka
in odločna želja najširših plasti de-
lavstva v naši državi, ki je dobila
močno moralno oporo, tudi pomem-
ben izraz na velikih shodih v Zagre-
bu in Beogradu, kjer je tisoče in ti-
soče delavcev burno pozdravljalo
strokovno internacionalo in priklju-
čitev vseh organizacij k edini pred-
stavnici v Jugoslaviji — k Urssju.

Mussolinijev boj za liro.

Fašizmu se majejo tla pod nogami.

Ni je države, razen Francije, ki
se čuti neogroženo, dasi je bila 1925
v veliki krizi in jo nova kriza zadene
lahko tako nagloma kakor je zadela
Anglijo in grozi sedaj Zedinjenim
državam, odkoder beži zlato.

Značilna v tej borbi za ohranitev
denarne valute je Italija. Italija se ne
nahaja v najboljšem gospodarskem
položaju in že so špekulanti pričeli
izpodkopavati valuto lire, ki je de-
jansko previsoko stabilizirana in mo-
ra prej ali slej pasti.

Mussolini je zadevo takoj pogra-
bil ter izdal zakon, po katerem bo
kaznoval vse špekulante z devizami.
Dekret odreja za vse te kapitalistič-
ne špekulante deportacijo na otoke
ali pa konfiniranje pod policijskim
nadzorstvom. S to strogo odredbo
utegne Mussolini zaenkrat prepre-
čiti padeč lire.

Pomen špekulativnih devalvacij
poznamo že iz minulih dni. Ob vsaki
devalvaciji skoro se vrši najširša
eksploatacija širokega naroda in
koncentracija imetja v rokah boga-
tinov, naj različnejših posestnikov in
špekulantov. Zato zaslužijo valutni
verizniki najstrožjo kazen. Valutno
verizništvo, bolezen današnjega go-
spodarskega sistema, ki je zlasti po
vojni povzročila več socialnih kata-
strof, ki se vlečejo leta in leta.

Obsodba atentatorjev na albanskega kralja

na dolgoletno ječo.

Sodišče v Riedu je obsodilo aten-
tatorja na albanskega kralja na Du-
naju Zogua in ki sta obstrelila smrt-
nonevarno njegovega pobočnika ob-
toženca Gjelasija na 7 let, Camija na
3 leta ječe.

Socialistični parla- mentarci v Bukarešti

Internacionalna parlamentarna kon-
ferenca.

V Bukarešti se vrši medparla-
mentarna konferenca. Ob tej priliki
se je vršila v četrtek, dne 1. t. m.,
mednarodna socialistična konferen-
ca, ki so se je udeležili zastopniki iz
Nemčije, Bolgarije, Belgije, Čeho-
slovaške, Danske, Francije, Švice,
Estlandske, Finske in Rumunije.
Razpravljali so o političnih zadevah,
med drugim tudi o javni in tajni vo-
lilni pravici.

Ukrajince v vzhodni Galiciji zapirajo.

Staro poljsko-ukrajinsko sovrašтво.

Nekaj dni vrši poljska policija v
Lembergu in vzhodni Galiciji števil-
ne aretacije med Ukrajinci, češ, da
pripadajo tajni ukrajinski vojaški or-
ganizaciji. V Lembergu so zaprli nad
60 oseb, v pokrajini pa 40. Lember-
ški listi o zadevi ne smejo ničesar
poročati. V ukrajinskem akadem-
skem domu se je izvršila preiskava
in je bilo aretiranih več študentov.
Preiskava se je izvršila tudi pri ukra-
jinskem profesorju drju Makarusk
in je bil njegov sin aretiran. Preiska-
va se je izvršila tudi v samostanu
grško-katoliške cerkve. Tam so za-
lotili visokošolca Kosaka. — Kaj de-
lajo Poljaki z Ukrajinci, nam ni zna-
no. Jasno pa je, da Ukrajinci niso
prav zadovoljni.

Osnovanje mednarodne vojske.

Načrti pa taki.

Anglija je imela že na zadnjem zasedanju pripravljen predlog, da naj se osnuje mednarodna vojska, ki bo na razpolago Društvu narodov. S tem bi se ojačil vpliv Društva narodov.

Tak predlog je vsekakor umešten. Predvsem razorožitev držav in ustanovitev, ne imperialističnega militarizma, ampak mednarodne varstvene straže, ki bi oskrbovala absolutno varnost po vsem svetu. Društvo narodov bi tako postalo svetovni parlament z izvršilno oblastjo in avtoriteto, dočim je danes le posvetovalen organ, ki ga posluša kdor hoče, kdor noče pa ne.

Na Ogrskem dvigajo hranilne vloge.

V mesecu juliju so na Ogrskem nazadovale hranilne vloge v dvanajstih največjih hranilnicah za 60 milijonov dinarjev. Verižništvo cvete torej tudi na Ogrskem.

Amerikanski kapitalizem pred krizo.

Tudi Amerika se maje.

Laval pojde v Washington, za njim belgijski ministrski predsednik. V Ameriki se boje naraščajoče krize, zato vabijo svetovalce v Ameriko. Hoover, gospodarski talent, ko je kandidiral za predsednika Zedinjenih držav, ni pokazal svojih talentov. Večja kriza in nezaposlenost grozita Ameriki z gospodarsko revolucijo, katere izhod se pa ne da v naprej določiti ne domnevati. Odtod, tako trdi francosko časopisje, išče Amerika tesnejših stikov z Evropo. Nadeja se, da najde v Evropi nasvete in eventualno pomoč.

Trocki je interniran. Trockij je prebival v Carigradu ob morski obali v neki vili. Sedaj bo baje interniran v turški trdnjavi na otoku Prin-kipo. Trockij je imel izredno mnogo dopisovanja z bivšim afganistanskim kraljem Amanulahom, ki je Trockega tudi večkrat obiskal v Carigradu. Oblasti so doznale (?), da moža snujeta zaroto v Afganistanu. Internacija se je baje izvedla na angleško zahtevo.

Ali si že član Cankarjeve družbe?

Boris Lavrenjev — Iv. Vuk:

Enainštirideseti.

Ruski roman iz državljanske vojne v Srednji Aziji.

Triindvajsetorica, ki je skupno z Jevsjukovim utekla smrtnemu obroču kozoških sabelj na sever, so bili rdeči vojaki — prav taki, kakor vsi drugi rdeči vojaki. Popolnoma navadni ljudje.

Nenavadna med njimi je bila Marjutka.

Marjutka je bila sirota in je bila doma v neki ribiški naselbini, ki je ležala sredi bičja vodnatega Volginega izliva blizu Astrahana.

Od svojega sedmega leta je dolgih dvanajst let garala — parala je z nožem v okornih nepremočljivih hlačah na klopi, ki je bila mastna od ribjih rajželjcev, slanikom spolzke trebuhe.

Ko so nato pozneje najemali v mestih in vaseh prostovoljce za rdečo gardo — rdeče armade takrat še ni bilo —, je Marjutka nenadoma zasedla nož v klop, je vstala in se je v okornih hlačah odšla javit v rdečo gardo.

Najprej so se ji iz polnega grla smejali in so jo vrgli ven. Ko pa se je niso mogli znebiti in ko so videli, da je vsak dan znova prišla, so jo sprejeli v rdečo gardo. Priznali so ji enake pravice kakor drugim, obvezati pa se je morala s podpisom, da ne bo do končnoveljavnega zmage dela nad kapitalom živela kakor ženska in rodila otrok.

Marjutka je bilo vitko dekle, tenka kakor trstika. Lisičje rdeče kite je imela navado nositi kakor venec pod črnorjavo tekinsko kozuhovinsto čepico. Njene premetene razporkaste oči so se svetile rumeno kakor mačje oči.

Glavna stvar v Marjutkinem življenju so bile sanjarije. Tem se je rada udajala in razen tega je

Za nemško-francosko carinsko unijo.

Govor predsednika nemškega parlamenta na zasedanju medparlamentarne konference.

Dne 1. oktobra je bilo v Bukarešti slovesno otvorjeno 27. zborovanje mednarodne parlamentarne unije, na katero so prispele delegacije parlamentov celega sveta.

Pozdravni govor je med drugimi imel tudi predsednik nemškega državnega zbora, socialistični poslanec Pavel Löbe. Löbe je označil kot vzrok sedanje krize presežek produkcije v vseh panogah. Potrebno je tedaj, je rekel Löbe, da se strnejo vsi narodi pri delu za odstranitev krize. Kot uspešno sredstvo za

odstranitev krize smatra Löbe ustanovitev francosko-nemške carinske unije, h kateri bi se potem lahko priključili vsi ostali narodi.

V tem smislu je govornik pozdravil najnovejša berlinska pogajanja s francoskimi državniki ter njih uspeh. Predsednik Löbe je zaključil svoja izvajanja z ugotovitvijo potrebe velikega ter enotnega evropskega gospodarskega bloka.

Löbejeva izvajanja so živahno pozdravili vsi navzoči.

Doma in po svetu.

Čudite se in strmite! Hišni posestniki Dravske banovine izdajajo svoje mesečno glasilo, v katerem so se navduševali za odpravo stanovanjske zaščite in navijali cene stanovanjem do neznosne višine. Rekli so sicer, da najemnina ne sme biti oderuška, toda stanarine so se kljub temu dvigale in hišni posestniki lahko plača svojo novo hišo na račun najemnikov v petnajstih ali dvajsetih letih. Kjer ni bilo mogoče podražiti stanovanja drugače dovolj visoko, so pa morale stranke na zahtevo gospodarja svoja stanovanja adaptirati in izdati v ta namen po par tisoč dinarjev, ne da bi gospodar hotel skleniti z njimi najemno pogodbo za daljšo dobo. Taka je bila politika mogočnih gospodov. Zadnja številka njihovega glasila pa piše v skrbah, ker je toliko velikih stanovanj praznih, da naj bodo stanarine zmerne, naj se znižajo. Povsod je gospodarska kriza in če hišni posestniki ne bodo pametni, bodo morali svoje hiše prodajati z veliko izgubo. Hišni posestniki tudi niso sprejemali strank z otroki. List sedaj svari proti takemu postopanju. Hišni posestniki naj iz tega razvoja razvidijo, kam jih je zavedla posestniška »šarfmaherska« politika proti najemnikom.

Pogajanja za vzajemnost socialnega zavarovanja med Jugoslavijo in Francijo se prično zopet dne 8. oktobra t. l. v Parizu. Prejšnja pogajanja so se bila prekinila.

Zadolženi Zagreb. Zagrebška občina ima 252 milijonov dinarjev dolga.

Tiralica za Josipom Debeljakom. Za komunistom Debeljakom, ki je zbežal, ko je streljal na zagrebškega detektiva, ki ga je hotel aretirati, je izdala policija tiralico.

Mednarodna banka za plačila vojnih reparacij, oziroma nje generalni direktor Quesnei priporoča, da se

standard zlata zniža po vseh državah za polovico, kar bi znašalo okoli 20 odstotkov. Drugi načrt pa se bavi z razdelitvijo zlata med posamezne države.

Avstrijski finančni minister je odstopil. Avstrijski finančni minister dr. Redlich je podal ostavko, češ, da je z uveljavljanjem štednega zakona njegova misija končana.

Komunistična omladina v Avstriji. Avstrijski notranji minister je razpustil komunistično mladinsko zvezo v Avstriji. Minister pravi, da se je zveza udeleževala demonstracij proti Jugoslaviji, Grčiji in drugim.

Šolski štrajk radi štednje. Na dunajski trgovski akademiji so učenci IV. razreda zastavkali. Zapustili so korporativno šolo ter se podali v mestni park, kjer so protestirali proti ukinitvi ene paralele. Število učencev je nekoliko padlo in šolsko vodstvo je sklenilo 80 slušateljev strniti v dva oddelka. Študentje pa so bili proti temu, ker so se bali, da dobe nove učne moči, kar bi znalo slabo vplivati na pouk. Stavkujoči so poslali deputacijo k šolskemu vodstvu, ki je izjavilo, da je redukcija neizogibna radi štednje. Končno so se štrajkujoči pomirili.

Nemški bivši štabni šef Ludendorff zapleten v avstrijski puč. Dunajska »Stunde« poroča, da je dan pred avstrijskim pučem prišel v Salzburg znani nemški militarist Ludendorff z avtomobilom, da se udeleži visokošolske konference. Ponoči pa je imel konferenco s pučisti. Drugi dan se je takoj odpeljal zopet v Nemčijo, ko je zvedel, da je nastala iz puča velika blamaža. — Tako se bolj in bolj razgrinja zavesa za lic nemških in avstrijskih patriotov.

Čehoslovaške strokovne delavske organizacije. V Čehoslovaški, ki je jako razvita industrijska država, je

bilo dne 31. decembra 1930 v celoti 589 strokovnih organizacij, ki štejejo 1.730.494 članov. Velika večina teh strokovnih organizacij in članstva pripada mednarodni delavski strokovni internacionali.

Konferenca čehoslovaških škofov. Naslednik bivšega praškega nadškofa je postal škof dr. Kaspar. Te dni so imeli čehoslovaški škofi v Olomucu konferenco, na kateri je bil navzoč tudi papežev nuncij Ciriaci. Vpričo njega so škofi kaznovali dva duhovnika, ki sta se zavzemala za drja Kordača. Praški katehet Mih. Magerl in prof. teol. fakultete v Prazi dr. Vojteh Šanda sta bila suspendirana s takojšnjo veljavnostjo. Maše ne smeta več čitati in tudi ne počevati verouka.

Saksonski poslanci (nekateri) so konstituirali, ker so bili izključeni iz nemške soc. dem. stranke, novo radikalno stranko. Zadovoljni niso bili s stranko, ker jim je bila v sedanjem težkem položaju premalo radikalna, kakor bi ne vedeli, da razpenja monarhizem in fašizem svoje kremlje. V »Vorwärtsu« pravi načelstvo stranke: »Kdor hoče sam vse preveč in bolje vedeti ne da bi upošteval absolutno potrebo enotne fronte proti kapitalizmu, ta ni vreden, da bi se boril z delavci ali jih celo vodil.« Konflikt so povzročili nedelavski elementi, ki ne morejo razumeti smotrenega boja delavstva za politično moč.

Konkurenco na račun premogarskih delavcev hočejo izvajati premogovniki na Poljskem. Na njihovi strani je tudi vlada, ki noče znižati železniških tarif za izvoženi premog. Premogovniki, zlasti v vzhodni gorlenji Šleziji, odpustčajo rudarje ter uvajajo delno zaposlitev ostalih, da jih s tem prisilijo, da delajo tudi ob manjšem zaslužku. Rudarsko delavstvo je zaradi teh ukrepov premogovnikov že dalje časa jako razburjeno. Te razmere so posledica valutarnih razlik in neumevanja med posameznimi državami za, recimo, gospodarski sporazum.

Tudi francoski državni proračun je pasiven. Predsednik francoske parlamentarne finančne komisije je poročal, da je dosedanji državni proračun pasiven za pet milijard frankov (okoli 11 milijard dinarjev). Davčni dohodki so padli okroglo za dve milijardi zaradi krize v gospodarstvu. Zvišali so se pa razni krediti, tako za vojsko in mornarico celo 1.3 milijarde. Tudi proračun za tekoče leto bo imel znaten deficit. Končno noče finančno ministrstvo ničesar čuti o zvišanju davkov. Za kmetijstvo in socialno zavarovanje je predvidenih 1.5 milijarde več izdatkov. Pasivne so tudi železnice.

rada pisala s končkom svinčnika na capast papir, ki ji je prišel slučajno v roke, z vegastimi črkami verze.

To je vedel ves oddelek. Kakor hitro so prišli v kakšno mesto, kjer je izhajal časnik, si je izprosil Marjutka v pisarni polo papirja.

Ko je svoje pesmi skrbno prepisovala, si je močila z jezikom ustnice, ki so bile od razburjenosti suhe. Nad vsako pesmijo je napisala naslov, pod njo pa besede: »Pesem Marije Basove.« Prinesla jih je v uredništvo. V uredništvu so kar odpirali oči, ko so zagledali majhno, vitko dekle v usnjatem jopiču in s kavalerijsko karabinko na ramah, so začudeno sprejeli pesmi in obljubili, da jih bodo prebrali.

Marjutka si je mirno ogledala vse navzoče in je odšla.

V uredniškem tajniku se je zbudilo zanimanje in poglobil se je v verze. Ramena so se mu začela dvigati, tresti, usta pa se mu odprla v neukrotan smeh. Sotrudniki so se zbrali okrog njega, on pa jim je čital Marjutkino pesem z glasom, ki se je dušil od smeha. Sotrudniki so se valjali po okenskih policah — oprave takrat v uredniških sobah nisi mogel najti.

Bile so to različne pesmi, med njimi tudi neka o Leninu.

»Lenin, junak naš proletarski.

Na trgu te pretepem krepko.

Ti porušil jim si dvorec carski.

In stopil si na delo z nogo.«

Drugo jutro se je Marjutka znova pojavila. Srepa je gledala tajniku v krčevito drgetajoči obraz, je zložila svoje papirje in je rekla s pojočim glasom:

— Torej jih ni mogoče priobčiti? Niti predelati? Pri tem pa sem jih spisala iz srca, obsekala kakor s sekiro, in vendar so še zmeraj slabe. No, moram se bolj potruditi, — drugače se ne da pomagati! Kako je prav za prav to, da so tako okorne, ribja kolera? He?

Poveznila si je turkmensko kozuhovinasto čepico v čelo, zmignila z rameni in šla.

Verzi se Marjutki niso posrečili, zato pa je znala z redko spretnostjo uporabljati puško. V Jevsjukovi četi je bila najboljši strelec in v boju si jo zmeraj našel ob strani malinasto rdečega komisarja.

Jevsjukov je imel navado pokazati s prstom:

— Marjutka! Tam! Častnik!

Tedaj je Marjutka zatisnila eno oko, jezik ji je spolzel preko ustnic in mirno je uravnala cev. Počil je strel in nikoli ni zgrešil cilja.

Povesila je puško in je nato vedno rekla:

— Develintrideseti, ribja kolera. Štirideseti, ribja kolera!

»Ribja kolera« — to je bila Marjutki najljubša beseda.

Nedostojnih psov ni ljubila. Če je kdo v njeni navzočnosti grdo zmerjal, je postala mračna, je molčala in zardela.

Marjutka se je trdno ravnala po dolžnostih, ki jih je prevzela v štabu. V četi se ni mogel nihče hvaliti, da bi mu bila Marjutka prenaklonjena. Neko noč je zlezal k njej Madžar Guca, ki je šele pred kratkim prišel v četo in je po cele dneve požiral Marjutko s požljivimi očmi. Stvar pa se je slabo končala. Madžar si je le s težavo rešil življenje. Marjutka mu je z revolverjem ročajem izbila troje zob in ga ranila na senci.

(Dalje prihodnjič.)

Prvo škodo izkazuje Francija zaradi padca funta. Po valutni krizi na Angleškem je prizadeta tudi bogata Francija. Francoska Narodna banka je pri svojih angažmanih z novo angleško valorizacijo izgubila dve milijardi frankov, ker so padle v vrednosti angleške devize, ki jih ima francoska Narodna banka.

Angleški parlament so odgodili. Angleški parlament je bil zaradi nesoglasja med vladno koalicijo odgoden do 7. oktobra. Od pogajanj med strankami je odvisno, ali bo parlament zboroval dalje ali pa bo razpuščen in razpisane nove volitve.

Fašizem in papež sta se pobotala. Tajnik fašistične stranke je javil fašističnim organizacijam, da je spor med fašizmom in Vatikanom poravnal. Fašisti se smejo odslej udeleževati organizacij katoliške akcije.

Papež je izdal novo okrožnico. V Vatikanu se dobro zavedajo zgodovinske važnosti današnjega razvoja gospodarskega sistema. Zato so pričeli katoliško akcijo, ki jo zdaj nadaljujejo z novo okrožnico »Nova impellent«. Ta okrožnica pravi, da je med vzroki današnje krize tudi brezmiselno tekmovanje v oboroževanju. Toda akcija naj se v sedanjosti bedi posveča ogroženim otrokom, ki jih je treba rešiti ne samo telesno, ampak tudi duševno. Papež imenuje to akcijo križarsko vojno usmiljenosti in pomoči za ogrožene otroke. — Toda okrožnica pozablja povedati, kaj naj se zgodi z odraslimi, ki so brez kruha in kaj naj se zgodi z otroki, ko dorasejo. Tu torej ne govori socialna skrb iz okrožnice, zakaj glavno je, če so ljudje na svetu, da dobe možnost življenja.

Tajno letalo nad Rimom. V soboto zvečer je priplulo nad Rim letalo, ki je razmetalo okoli 100.000 letakov s pozivom na kralja, da reši narod fašizma. Vojaška letala, ki so zasledovala »pritepenca«, pa letala niso ujela in sestrelila na tla, ker je izginilo v noč.

Moč španskega klerikalizma je še velika. Posebna klerikalna deputacija je izročila predsedniku parlamenta spomenico, ki jo je podpisalo 1 milijon 400.000 oseb. V spomenici se zahteva, da se konkordat z Vatikanom ne ukine. Spomenica zahteva dalje, da se ne uvede ločitev zakonov in ne odpravi verskih redov. — Podpise zbrati med suženjskim narodom španskim ni bilo težko; vsaj narod ne zna presojeti koristi in škode teh ustanov. — Bivši španski primas in kardinal Peter Segura, ki je bil izgnan in je vodil protirepublikansko propagando, je odstopil. Počitek bo užival najbrže v Franciji, kjer se sedaj nahaja.

Grško-turški sporazum. Dne 3. t. m. sta prispela v Atene turška ministra, predsednik vlade Ismet paša in zunanji minister Tefik paša, da podpišeta turško-grško pogodbo. Venizelos in turška ministra so povečevali sodelovanje držav ter izrazili predvsem željo, da bi prišlo in da gotovo pride do zveze balkanskih držav.

Nov Hoovrov načrt za utrditev miru. Ob obisku predsednika francoske vlade Laval v Washingtonu namerava Hoover predlagati, da se črta polovico vojnih dolgov, če se Francija in Anglija obvezeta, da znižata svoje vojne izdatke za 25 odstotkov. Francija in Anglija bi se morali ob enem odreči nezaščitenim anuitetam nemških reparacij.

Gandhijev rojstni dan so proslavili v Londonu dne 2. oktobra t. l. Zajtrk so mu priredili njegovi prijatelji od neodvisne delavske stranke ob navzočnosti 500 gostov. Zajtrk je bil po indijskem načinu (banane, jabolko, oranža in mandlji). Gandhi je star 63 let.

Zlato odvažajo iz Amerike. Na vrsti so sedaj Zedinjene države. Beg zlata iz Amerike je že zavzel velike dimenzije. Do dne 28. septembra je bilo Ameriki odtegnjenega za 50 milijonov dolarjev zlata. V dinarjih pomeni ta številka skoro tri milijarde dinarjev. Zlato odvažata Francija in Nizozemska ter vrsta neznanih vladateljev. Siromaki so banke in kapitalisti, ki morajo vedno bežati iz

Naročniki, čitatelji, ali ste že vsi člani Cankarjeve družbe?

To je Vaša književna družba in ne biti član Cankarjeve družbe pomeni, ne vedeti, zakaj ste organizirani. 4 krasne knjige, pisane v delavskem duhu, so za vsakega delavca in delavko pouk, nasvet, zabava. — Kdor še torej ni član, plačaj poverjeniku članarino 20.— Din. V oktobru okrog 10. ali 15. dobite že knjige.

Avstrijski pučisti groze.

Na svobodo izpuščeni fašisti ovenčani z lorberjevimi venc.

Na Dunaju so bili dne 1. oktobra izpuščeni zadnji pučisti iz zaporov. Obtoženi ne bodo veleizdaje, ampak le manjših deliktov. Voditelji so vse izpustili, v zaporu je le še nekaj heimwehrovcev, ki so obtoženi nasilstva. V Brucku na Muri so sprejeli pučiste s cvetjem in jim poklonjali lorberjeve vence. — V Gradcu so priredili dne 1. oktobra slavnosten obhod v čast izpuščenemu Rauterju. Na čelu sprevodu je igrala vojaška godba 27. pešadijskega polka v c. in kr. uniformah. V sprevodu so se čuli klici po novem puču.

države v državo in iskati varnega zavetja. In če ne bi bila nobena država več varna, bi morali zakopati svoje zlate talente kakor svetopisemski sin.

Drzen bančni rop v Zedinjenih državah. V Harfirth City blizu Indianapolis so vdrl v banko štirje maskirani roparji ter prisilili blagajnika, da jim je izročil vso gotovino ca. 30.000 dolarjev. Blagajnika so potem uklenili v verige, ga odpeljali v pripravljeni avtomobil ter ga peljali izven mesta, kjer so ga med vožnjo vrgli iz avtomobila in izginili. Blagajnik, ki je župan mesta, je padel v neko grmovje in se ni poškodoval.

Poskusni polet največje zračne ladje. Novi ameriški zrakoplov »Akron« se je prvič dvignil. Na krovu je bilo 113 oseb. Poskusna vožnja je trajala štiri ure. Prvi polet je dobro končal.

Na Kitajskem še ne bo miru? Ruski listi menijo, da bo Japonska, ker je zasedanje Društva narodov odgodeno do 14. oktobra, nadaljevala svojo vojaško akcijo, ker upa, da doseže v tem času svoj namen. Resolucija Društva narodov se mora smatrati kot mandat Japonski, da pacificira Mandžurijo. Japonci so organizirali v Mandžuriji avtonomistično gibanje, dočim se bo Kitajska borila proti cepitvi Kitajske.

Ljubljana.

Stari ljubljanski čevlarski most je že postavljen čez Ljubljano v Vodmatu za javno bolnico. Za novi Čevlarski most so doslej dobetonirali betonske podstavke na obeh straneh.

IV. delavski prosvetni večer priredita v sredo, 7. oktobra 1931 ob 8. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice delavsko - železničarsko glasbeno društvo »Zarja« in delavska kulturna zveza »Svoboda«. Na vzporedju je koncert »Zarje«, solo na klavir, vijolino, klarinet, solospeli soprana, tenorja, basa in alta ter zanimivo predavanje s. Štuklja o veliki delavski športni olimpijadi, ki je bila letos na Dunaju. S posebnim aparatom bo kazal mnogobrojne krasne slike. Vstop prost.

Maribor.

Pekovske mojstre skrbi dobiček. Odkar so bile krušne cene maksimirane, se je nekaterih pekovskih mojstrov polastila silna nervoznost. Gre jim namreč predvsem za to, kako bi povečali dobiček, ki je sedaj nekoliko manjši, kot pa je bil poprej, dokler niso bile cene kruha zakonito določene. V zadnjem času so nekateri med njimi na vse načine iskali izhoda iz te zagate, končno pa so prišli do tega, da je najboljšje in najenostavnejše, če znižajo plače svojim pomočnikom. Na zadnjem zborovanju pekovskih mojstrov v Mariboru so že padli predlogi, da se naj odpove kolektivna pogodba, do končne odločitve pa na tem zborovanju še ni prišlo, ter bodo na prihodnjem sestanku še o tem razpravljali. Značilno je, da se vedno skuša zvaliti vsa bremena na rame že itak preobremenjenih uslužbencev, ki morajo ob vsaki krizi nositi največje žrtve, nikoli pa se podjetniki ne spomnijo ob času dobre konjunkturi, da bi z njimi tudi delili dobiček. Tudi pekovski mojstri so si do nedavnega časa z malimi izjemami spili ogromne dobičke, ko pa so se ti dobički nekoliko znižali, so takoj zagnali krik in vik, kot bi bili največji reveži na svetu. Ker pa vse to tarnanje ni doseglo svojega namena, hočejo sedaj nekateri oškrunjeni dobiček zopet povečati na ta način, da bi znižali že itak nizke mezde svojim uslužbencem. Pomočniki pa bodo tudi znali braniti svoje interese.

Sestanek trgovskih in privatnih nameščencev. V sredo, dne 7. t. m., ob 20. uri zvečer se vrši v prostorih hotela »Pri Zamorcu« v Mariboru sestanek trgovskih in privatnih nameščencev z dnevnim redom: 1. Penzijsko zavarovanje za trgovske nameščence. 2. Odpiranje in zapiranje trgovin in delovni čas pomožnega osebja. 3. Raznoterosti. — Vabijo se vsi privatni in trgovski nameščenci, da se tega važnega stanovskega sestanka v velikem številu udeležijo.

»Ogenj«, društvo za upepeljevanje mrličev v Mariboru. Pred meseci smo poročali, da se je ustanovila v Mariboru podružnica »Ognja«, društva za upepeljevanje mrličev v Beogradu. Ustanovitev tega društva v Mariboru je izzvala nepričakovano zanimanje in število članstva je rastle od tedna do tedna. Izkazalo pa se je, da bi le težko dosegli praktične uspehe, če bi ostali le podružnica beograjskega »Ognja«. Vsled tega je podružnica izdelala pravila za samostojno društvo v Mariboru in jih predložila banski upravi, ki je dovolila ustanovitev samostojnega društva in že potrdila pravila. To soboto, dne 10. okt., se bo vršil ob pol 20. uri v dvorani hotela »Pri Zamorcu« ustanovni občni zbor samostojnega društva »Ognja«, h kateremu so vabljeni vsi, ki se zanimajo za to važno moderno gibanje upepeljevanja mrličev. Na ustanovnem zboru se bodo sprejemali novi člani in razložila pravila. Javljeni so tudi kot gosti zastopniki sorodnih društev iz Zagreba, Gradca in morda pošlje delegata celo praško društvo »Krematorium«. Agitirajte za številno udeležbo in pridite točno ob pol 20. uri!

»Svoboda« prične zopet z rednim kulturnim delom. V sredo, 7. t. m., se bo vršilo v društvenih prostorih (Slomškov trg 6-I) točno ob 20. uri otvoritveno predavanje. Predaval bo s. R. Golouh o svetovni denarni krizi. Predavanje bo silno zanimivo, zato naj se ga udeležijo vsi »Svobodaši« polnoštevilno! Pripeljite s sabo tudi svoje znanke! — Odbor.

Promet knjižnice Delavske zbornice v Mariboru. Knjižnica prosvetnega oddelka Delavske zbornice, ekspozitura Maribor, je meseca septembra izposodila 845 članom 1383 leposlovnih in 78 znanstvenih knjig. Od teh 501 slovenskih, 56 srbohrvaških, 894 nemških in 10 v drugih jezikih. Vpisalo pa se je 31 novih članov. Toplo priporočamo delavcem, da pridno segajo po dobrem čitvu, ki jim je tu za malo izposojnino na razpolago.

Ljudska samopomoč v Mariboru naznaja cenj. občinstvu Dravske banovine, da je ustanovila s 1. oktobrom 1931. peto skupino z oddelki A/IV, B/IV, C/IV, D/IV. V te oddelke se sprejemajo do preklica vse zdrave osebe od 51. do 90. leta, in sicer za Din 1000.—, 2000.—, 4000.—, 10.000.—, oz. iz vseh oddelkov za Din 17.000.— podpore. Ker se sprejme za vsak oddelke le omejeno število starejših članov, je takojšnji pristop jako priporočljiv.

Manufaktura, kožuhovina, trench-coati, Hubertus-plašči, suknje iz usnja, drobnarija. L. Ornik, Maribor, Koroška cesta 9. — Plačilne olajšave. Polnilna peresa dobite že za 18 dinarjev v papirnici Ljudske tiskarne. Oglejte si jih!

Kulturni pregled.

Mariborsko gledališče. Za otvoritveno predstavo v novi sezoni si je izbrala uprva komedijo »Volpone«, ki jo je spisal angleški dramatik in Shakespeareov sodobnik Ben Jonson. Delo, ki nam z ostro satiro sliko življenje v renesančnih Benetkah, pohlep po denarju, klavirno justico, ki je povsem v oblasti tistih, ki imajo denar, je bilo vredno uprizoritve in tudi otvoritvene predstave. Igra je odlično uspela, bila je skladna, v vsaj napol spočitih igralcih smo tudi gledalci občutili njihovo veselje do dela in resno umetniško stremenje. Režiser J. Kovič je znal ohraniti skladnost in ubraniti igro pred karikiranjem. Glavno vlogo (Volpone) je kreiral P. Kovič; podal nam je do potankosti izdelanega grabežljivca, pohlepneža; s celoto ni bila v skladu njegova pretirana maska, ki je napravila dojem karikature. In pri komedijah je vsako karikiranje odveč. Skrbnišek (Mosca) je igral s prirodnostjo in lahkotno umerjenostjo, ki je značilna za večino njegovih figur. Furjan (Coronis) je vnovič dokazal svoj talent; zdi se mi, da je dosegel v tej igri svoj prvi višek; izrazna sredstva ima povsem v oblasti. Tudi Harastovič (Corbaccio) je ostal to pot docela v skladu z ostalo igro — da bi se le zmeraj znal tako izogniti pretiranostim! Njegova maska je bila občudovanja vredna. Prav tako so bili dobri: Starčeva kot kurtizana (o njenem kostumu bi tega ne mogel trditi), Tomašič kot napihnjen jurist — motili so nekoliko le nekateri statisti.

3. okt. se je vršila premijera alpskega dramatika Anzengruberja »Slaba vest«. Delo si je uprva izbrala, da bi z njim priklenila na gledališče kmečko ljudstvo iz mariborske soseske. Po tendenci delo ni slabo, a po formi je nekoliko zastarelo, po izvedbi mestoma naivno. Spadalo bi na kak »napreden« podelski oder. A vendar je režiser B. Kreft s svojo režijo dvignil vso predstavo v dogodek. Njegova roka se ni poznala samo na sceneriji, »redukcijah« v lokalizaciji, marveč tudi pri igralcih, ki so nastopali kot skoro do podrobnosti izdelani tipi. Najboljši je bil Furjan (Mihal), ki je odlično podal kmečkega hlapca, samozvestnega napram gospodarju, kmečko nerodnega, a vendar odločnega v ljubezni. P. Kovič (Miki) je imel težko vlogo spricho neprestanega predomišljanja, a jo je rešil uspešno. Skrbniška (Podrepšek) smo videli v drugih vlogah čisto boljše: vkljub temu je njegov prihuljeni svetohlinec publiko močno zgrabil. Udovičeva (Sinkova Mici) je podala pravo kmečko dekle, dasi so jo pri petju geste zanašale v — opereto. Motila je predzadnja scena s Frančkom in Japkom radi pretiranosti; v njej je bil Rasberger najboljši. — Končno še tole: videl sem Krefta kot režiserja modernih dram in reči moram, da mu režija takih dram bolj »leži«. Zato bi ne bilo napak, da mu uprava da tudi kako tako dramo v režiranje. — Talpa.

Celje.

Zdravniška služba pri ambulatoriju ekspoziture OUZD. Dr. Dereani Mano, zdravnik-uradnik, je nastopil svoj redni počitniški dopust in do 28. oktobra ne bo ordinal. Za čas dopusta ga nadomestuje dr. Flajs Josip, zdravnik bolnice v Celju. Z ozirom na to spremembo bodo uradovi zdravniki v ambulatoriju OUZD v Celju ordinali za člane in njih svoje od 5. okt. 1931 dalje po nastopnem redu: Dr. Čerin Josip od pol 9. do 11. ure, dr. Hočevar Drago od pol 11. do pol 13. ure in dr. Flajs Josip od 14. do 16. ure.

Kruševac.

Kdo so bili delegati na — kongresu iz Kruševca? Kot naročnik »Delavske Politike« mislim, da bo tudi naše sodruge v Sloveniji zanimalo, kako je bilo delavstvo Kruševca zastopano na kongresu Stankovičevih — organizacij, ki se je vršil 20. septembra v Beogradu. Neposredno pred kongresom sta prišla v Kruševac dva eksperta Stojanovihi organizacij z namenom, da obdržita konferenco čevlarskih delavcev. Na to konferenco razen delovodje podružnice B. ni prišel niti en čevlarski delavec. S pomočjo tega delovodje se je posrečilo dobiti 4 čevlarske pomočnike, ki so zaposleni v B.-jinj podružnici, da so po nalogu potovali na kongres, za kar so dobili vsak po 150 Din dijet in legitimacijo za 75% popust za vožnjo po železnici. Zanimivo bi bilo vedeti, odkod ta denar za to delegacijo in koga so zastopali ti štirje kruševski delegati, ko pa niti ena nacija. organizacija ne obstoji v Kruševcu. — V splošnem so delavske razmere v Kruševcu slabe, delodajalci ne spoštujejo zakonov o delavskem varstvu, pritožbe proti kršenju teh zakonov ne zaležejo nič, tako da delavstvu preostane edino le še samoobramba, ki pa je mogoča samo tam, kjer obstoje močne svobodne strokovne organizacije. Tozadevno prednjačijo v Kruševcu naši kovinarji.

Zbirajte za tiskovni sklad!

data

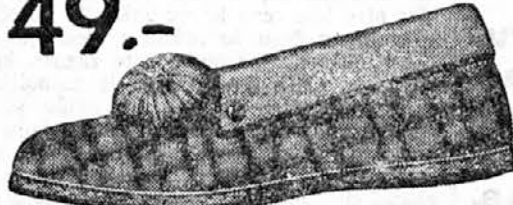
Udobnost v hiši in izven hiše.

19.-

Vrsta 9805-68

49.-

Vrsta 7045

69.-

Ta vrsta Vam je vsekako potrebna za dež. Obvarovala Vam bo čevlje pred mokroto. So zelo praktični in lahki in jih lahko rabite za vsako vrsto čevljev.

MIKADO. Ko ste doma ali če delate v kuhinji ali hodite iz sobe v sobo, nosite te copate. Obvarovale Vas bodo, da se ne prehladite. V njih se Vam bodo noge najbolj odpočile.

MOŠKE GALOŠE. V največjem dežju in največjem blatu bodo ostale Vaše noge v njih vedno suhe. — Ženske galoše z nizko in visoko peto Din 59.—

NOGAVICE:

Ženske flor Din 15.— in 25.—
Ženske svilene . . . Din 35.—
Moške iz sukanca . Din 9.—
Moške iz sukanca . Din 15.—
Moške iz svile . . . Din 25.—

DROBNARIJE:

Krema v škatljah . Din 6.—
Krema v steklen. . Din 6.—
Krema v tubah . . . Din 5.—
Žlice za čevlje . . . Din 3.—
Ženska in moška kopita Din 19.—

Društvo „Ogenj“.

Pravila

»Ogenj«, društva za vpepeljevanje mrličev.
(Nadaljevanje.)

B. Pravice podpornih članov:
Podporni člani imajo pravico do vpepeljenja, kakor redni člani, po znižani društveni tarifi, če se plačajo celotni stroški in če poda podporni član izjavo, s katero določa vpepeljenje.

§ 6. Društveni dohodki.

Sredstva za doseg društvenega namena se zbirajo iz pristopnine in članarine, ki jih višino določijo občni zbor. Nadalje iz prostovoljnih daril, volil, izkupička za prodane tiskovine itd.

Društveno premoženje se sme uporabljati samo v take namene, ki pospešujejo društvena stremeljenja.

§ 7. Izstop in izključitev iz članstva.

1. Član more vsak čas izstopiti iz društva, ako je zadostil vsem svojim članskim obveznostim. Izstop se mora najaviti ustmeno ali pisмено.

2. Članstvo preneha, ako član zaostane s plačilom članarine več kakor dva meseca.
3. Izključitev izreka osrednji odbor, ako član oškoduje ugled ali interese društva. Izključeni ima pravico pritožbe na društveno razsodišče v roku 4 tednov po izrečenju izključitvi. Končno veljavno odloča o izključitvi občni zbor.

S prostovoljnim izstopom ali izključitvijo izgubi dotičnik vse pravice do društva.

§ 8. Društvena uprava.

Društveni organi so:

- a) občni zbor,
- b) osrednji odbor, nadzorstvo,
- c) podružnice, oz. vplačilnice in njim na čelu stoječe osebe,
- d) razsodišče.

§ 9. Občni zbor.

1. Občnemu zboru so pridržane pravice:
a) sklepati o poročilu osrednjega odbora, nadzorstva, razsodišča ter o podelitvi odveze (absolutorija);

b) voliti osrednji odbor, nadzorstvo in razsodišče. Ponovna izvolitev funkcionarjev je dopustna;

c) določati višino pristopnine in članarine, čakalno dobo za novo sprejete člane ter število delegatov;

d) odločati o predlogih splošne naravi;

e) sklepati o izpremembi pravil ter

f) o razpustu društva.

2. Redni občni zbor društva se vrši vsako drugo leto ter se tudi vsi društveni funkcionarji volijo za dobo dveh let. Občni zbor se objavlja z oklicem, ki se nabije v odborovi sobi ter po možnosti z razglasitvijo v časopisih. Občni zbor je objavljen najmanj 14 dni poprej.

3. Izredni občni zbor sklicuje osrednji odbor po potrebi, potem na zahtevo nadzorstva ali pa na pismeno zahtevo ene petine članov z navedbo vzroka.

V obeh zadnje navedenih primerih je osrednji odbor obvezan sklicati izredni občni zbor najkasneje v treh mesecih.

4. Občni zbor je sklepčen ob vsakem številu navzočih članov.

5. Predloge za občni zbor morajo predložiti krajevne organizacije najkasneje en teden poprej. Na občnem zboru stavljeni predlogi se vzamejo v pretres le, če jih podpira najmanj deset članov.

6. Sklepa se z navadno večino glasov. Pri enakosti glasov se smatra, da je predlog odklonjen. Za predlog o razpustu društva ali spremembi pravil morata glasovati najmanj dve tretjini navzočih članov.

§ 10. Pravica udeležbe na občnem zboru.

Pravico udeležbe na občnem zboru imajo: vsi člani osrednjega odbora, nadzorstva, predsednik razsodišča ter v smislu pravilnika o podružničnih vodstvih določeni delegati krajevnih organizacij. Glasovalno pravico imajo samo člani osrednjega odbora in delegati.

Podporni člani nimajo glasovalne pravice in ne morejo biti izvoljeni.

§ 11. Osrednji odbor.

Osrednji odbor obstoji iz predsednika, blagajnika, zapisnikarja in po enega namestnika ter 3 odbornikov. V slučaju potrebe ima osrednji odbor pravico kooptacije.

Naloga osrednjega odbora je:

a) odločati o vseh društvenih zadevah, ki niso pridržane občnemu zboru,

b) sklicevati občne zборе ter skrbeti za izvršitev na občnem zboru storjenih sklepov,

c) voditi nadzorstvo nad podružnicami ter po potrebi prisostvovati sejam podružničnih odborov s posvetovalnim glasom,

d) ustanavljati in razpuščati podružnice ter poverjeništa,

e) podajati na občnih zborih letna poročila,

f) odločati o izključitvi članov,

g) izdelati poslovnik zase in za podružnice ter poverjeništa.

Osrednji odbor se zbira k sejam najmanj štirikrat na leto. Za sklepčnost je potrebna navzočnost večine glasov. Sklepa se z navadno večino glasov. Pri enakosti glasov se smatra, da je predlog odklonjen.

§ 12. Društveni predsednik.

Društvo zastopata na zunaj in podpisujeta vloge predsednik (namestnik) in tajnik; v blagajniških zadevah zastopa društvo mesto zapisnikarja blagajnik. Predsednik (namestnik) vodi zborovanja, sklicuje seje osrednjega odbora, določa dnevni red, odgovarja za red v društveni upravi, za uspešen razvoj društva in za prekršaje pravil s strani osrednjega odbora.

(Konec prihodnjic.)

MALA NAZNANILA.

Vsi letni naročniki dobe **zastonj**

14 karatno originalno ameriškansko

zlato nalivno pero

ali pa **Kürschnerjev ročni leksikon**, (900 strani, 32 tabel) ali eno **prvovrstno radijsko cev**.

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled „Radio“ Welt“. Naroča se Administration der „Radio-welt“ Wlen 1, Pestalozziasse Nr. 6, ki prinaša obširne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.

Šolske torbice, aktovke, kovčki, preobleke za kovčke, damske torbice, denarnice, pasovi itd. Istotako tudi poceni popravila v novo otvorenjeni torbarni

JOSIP KARLO,
MARIBOR, Kopališka ulica štev. 2
(Scherbaumov paviljon).

ELEKTROMEHANIČNA DELAVNICA

M. TRABI

Maribor, Vodnikov trg 3, Tel. 2702

Popravlja vse vrste električnih strojev in aparatov, novo ovijanje sežganih elektromotorjev, dynamo-strojev, transformatorjev itd. Lastna preizkuševalnica, točna in kulantna postrežba, zmerne cene, nakup in prodaja porabljenih motorjev in dynamo-strojev.

Pristopajte k zadrugi „DELAVSKI DOM“

r. z. z. o. z. v Mariboru.

Pristopnina znaša 5 Din, delež 125 Din. Vsak delavec, delavka naj smatra za svojo dolžnost, da bo član te delavske zadruge.

V tekstilnem bazarju Vetrinjska ulica št. 15 Maribor

se dobi dobro blago za ženske in otroške obleke po Din 8.—, 10.—, 12.— meter. Oglejte si pred nakupom.

Šolske torbice

aktovke, nahrbtnike, gamaše, kovčke itd. v največji izbiri in zmernih cenah nudi **Ivan Kravos**, Maribor, Aleksandrova 13

Nabirajte nove naročnike

Za šolo kupujemo samo na Slomškovem trgu štev. 6. Ljudska tiskarna Maribor.

Sladki dalmatinski vinski mošt

liter Din

Josip Povodnik
Maribor, Rotovski trg 8

8.-

Za jesen in zimo

Velika izbira **trikotaje, klobukov, čevljev, copat** itd. po solidnih cenah pri

JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. - Telefon štev. 2324.

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici v Mariboru, Rotovski trg štev. 6.

Posojila dajemo po ugodnih pogojih!

Vloge obrestujemo po 6 1/2 % proti trimesčni odpovedi.